

Vägledning för svenska arter i
habitatdirektivets bilaga 2
NV-01162-10
Beslutad: 20 januari 2011

Ishavshästsvans

Hippuris tetraphylla

EU-kod: 1960

Länk: Gemensam text (arternas namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#2

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
KIRUNA – KASERNGATAN 14
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 08-698 10 00
FAX: 08-698 14 80
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Biologi – ekologi

Länk: Gemensam text (biologi och ekologi)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#4

Livsmiljö

Ishavshästsvans växer normalt nedanför medelvattenlinjen på brackvattenstrandängar. Oftast växer den på lösa, organiska bottenar i skyddade lägen. Samtliga lokaler som arten varit känd från i Sverige har varit flacka stränder med snabb landhöjning. Arten har större salttolerans än både hästsvans och hybriden mellan arterna , *Hippuris x lanceolata*.

Önskvärd naturlig stress och störning

Arten är beroende av strandbete eller påverkan av vattenståndsfluktuationer, is-skruvning och landhöjning.

Reproduktion och spridning

Arten sprider sig huvudsakligen vegetativt genom att delar av jordstammarna lossar. Den kan också sprida sig sexuellt genom att fröna transporteras med vatten, förmodligen ganska långa sträckor. En rimlig uppskattning av spridningsavstånd är 500 meter. Blommorna är vindpollinerade.

Status

Länk: Gemensam text (status)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#6

Status och internationellt ansvar

- Sveriges rödlista 2010: Arten är klassad som Akut hotad (CR).

Rapporterad nationell bevarandestatus 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpekade för arten (antal)		1		1
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)		100		100
Referensvärde (km ²)		1 200		1 200
Bedömning aktuell status		Dålig		
Bedömning trend		Stabil		
Population				
Aktuellt värde (enhet ¹)		15 000		15 000
Referensvärde (enhet ¹)		30 000		30 000
Bedömning aktuell status		Dålig		
Bedömning trend		Stabil		
Artens livsmiljö				
Bedömning aktuell status		Otillräcklig		
Bedömning trend		Försämring		
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status		Dålig		
Bedömning trend		Stabil		
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status		Dålig		
Bedömning trend		Stabil		

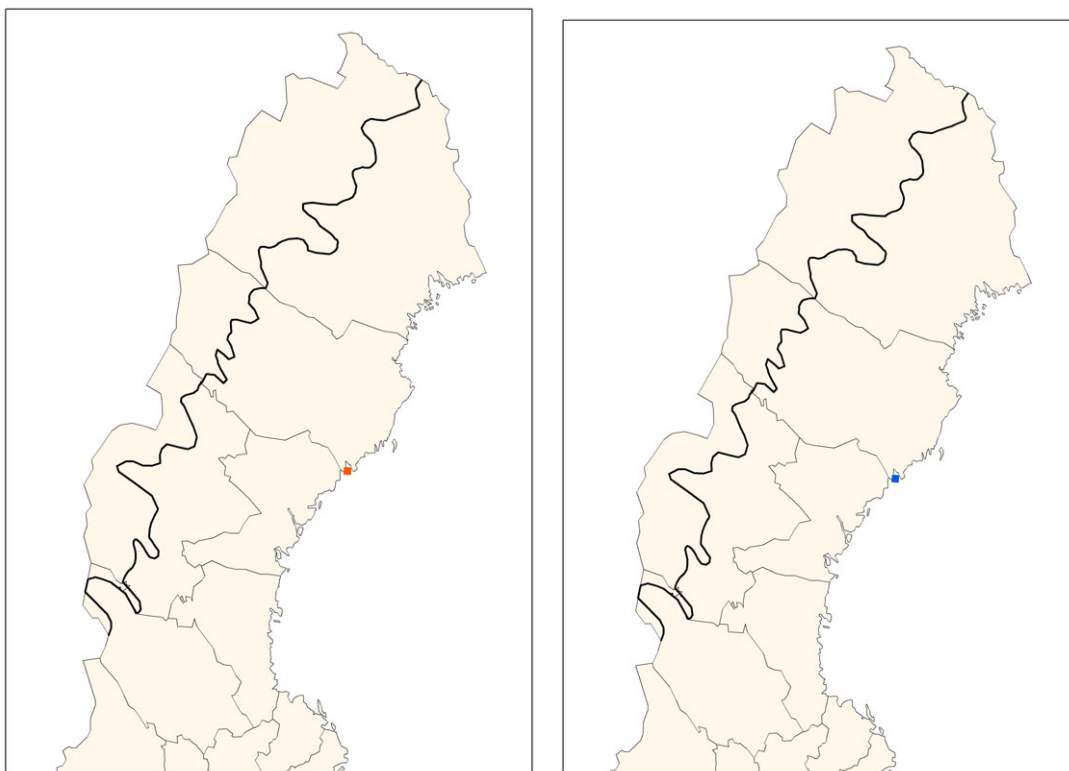
¹ Enhet för artens population är antal skott.

Kommentarer till rapporterade uppgifter

Arten har en mycket begränsad förekomst idag och den kan inte anses som långsiktigt hållbar. Tidigare har arten funnits längre norrut efter Bottenhavskusten.

Livsmiljön för ishavshästsvans är problematisk eftersom arten är beroende av landhöjningskust och att det ständigt skapas nya miljöer där den kan etableras. I närheten av dess nuvarande förekomster är det ont om kommande lämpliga miljöer i omgivningen, dessutom kan klimatförändringarna minska landhöjningstakten vilket innebär ytterligare problem.

Framtidsutsikterna för ishavshästsvans är mörka och det kan inte ses som uteslutet att arten riskerar att försvinna från Sverige inom 20 år om inte kraftfulla insatser utförs.

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomster (till höger).

Figur 2. Gynnsamt utbredningsområde i Sverige.

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#12

Hotbild

- Igenväxning till följd av landhöjningen tillsammans med att nya lämpliga miljöer inte skapas i närheten av de aktuella lokalerna.
- Eventuella effekter av klimatförändringar är inte studerat, men om strandförskjutningen i området skulle upphöra skulle arten snabbt försvinna dels genom konkurrens från andra arter, men troligen även genom att närings-tillgången skulle bli för dålig i sedimenten.

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att artens intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Genomförandet av Åtgärdsprogram för ishavshästsvans.
- Fortsatt övervakning genom floraväkteri.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#16

- Arten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och den är inte en prioriterad art där.
- Arten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet. Den ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 4 och betecknas med N i artskyddsförordningens bilaga 1.
- Vilt levande exemplar av arten är fridlyst enligt 7§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra arten i naturen. Förbudet gäller alla stadier i artens livscykel.
- Vilt levande exemplar av arten omfattas av 23§ Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten..

Bevarandemål och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#24

Förslag till mål (inte fastställda)

Mål – utbredning & förekomst	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Utbredningsområdet för ishavshästsvars ska vara minst 1 200 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Förekomstarean för ishavshästsvars ska vara minst 12 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år

Mål – population	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst XX individer av ishavshästsvars i boreal region.	Biogeografisk	Metodik är inte framtagen.	Antal individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst 30 000 skott av ishavshästsvars i boreal region.	Biogeografisk	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal skott	Varje år
Det ska finnas minst 25 fläckar >1 m ² av ishavshästsvars i boreal region.	Biogeografisk	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal fläckar > 1 m ²	Varje år
Det ska finnas minst XX fertila individer av ishavshästsvars på lokalen YY.	Lokal	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal fertila individer	Varje år
Det ska finnas minst XX individer av ishavshästsvars på lokalen YY.	Lokal	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal individer	Varje år

Mål – livsmiljö	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst XX km lämplig livsmiljö (strandzon med stora vattenståndfluktuationer och kraftig ispåverkan) för ishavshästsvars i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för stränder och sanddyner (arbetsversion).	Antal km	Vart 6:e år

Kommentarer

Minimivån för uppföljning i skyddade områden är uppföljning av populationsstorlek och livsmiljö vart 6:e år.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#30

Artvis litteratur

Edqvist, M. (red). 2007. Tillståndet för våra akut hotade kärlväxter. Svensk Bot. Tidskr. 101: 91-146.

Ericsson, L. 1970. Botanisk inventering av kustområdet inom Umeå stad och Sävars kommun. Länsstyrelsen i Västerbottens län (stencil).

Ericsson, S. 2004. Ishavshästsvans *Hippuris tetraphylla* vid Kronören - nu och i framtiden. Natur i Norr 23: 23-28.

Ericsson, S. 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av ishavshästsvans (*Hippuris tetraphylla*). Naturvårdsverket. Rapport 5556.

Ericsson, S. & Bader, P. 2000. Ishavshästsvans *Hippuris tetraphylla* åter i Sveriges flora. Svensk Bot. Tidskr. 93: 233-247.

Nilsson, Ö. & Gustafsson, L.-Å. 1976. Projekt Linné rapporter 14-28. Svensk Bot. Tidskr. 70: 211-224.

Nilsson, Ö. & Gustafsson, L.-Å. 1985. Projekt Linné: slutrapport. Svensk Bot. Tidskr. 79: 319-328.

Länkar

Virtuella floran <http://linnaeus.nrm.se/flora/>

Kontaktuppgifter

Marit Persson
marit.persson@artdata.slu.se
018-67 26 58

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala